

РОЛЯ Т. І. ШАМЯКІНАЙ У РАЗВІЦЦІ ЎСТАНОЎ СЯРЭДНЯЙ АДУКАЦЫІ РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ

А. У. Курылёнак

*Настаўніца беларускай мовы і літаратуры вышэйшай катэгорыі,
Сярэдняя школа №52 г. Мінска, вул. Каменнагорская, 144,
220055, г. Мінск, Рэспубліка Беларусь*

У артыкуле адзначаюцца дасягненні прафесара Т. І. Шамякінай як метадыста, якая ўнесла значны ўклад у стварэнне вучэбных дапаможнікаў для сярэдняй школы.

Ключавыя словы: установы сярэдняй адукацыі; вучэбныя дапаможнікі; Таццяна Іванаўна Шамякіна.

Маё выступленне – гэта, можа, хутчэй рэферат, таму што хочацца выказаць свае ўласныя меркаванні і адносіны да агучанай тэмы.

А можа гэта даклад? На аснове асабістага вопыту склаліся ўласныя погляды.

Прайшло больш за 40 гадоў майго першага знаёмства з Т. І. Шамякінай. Далёкія 80-дзясятныя гады. БДУ, філфак. Сціплая, выхаваная, маладзенькая выкладчыца тэорыі і гісторыі літаратуры, і студэнты 3-га курса філфака. з вялікім захапленнем і цікавасцю мы слухалі яе лекцыі. Не ардынарныя і вельмі навучальныя.

Пра Івана Пятровіча Шамякіна калісьці Таццяна Іванаўна (дачка пісьменніка) сказала, «што ён вечны працаўнік, мудры дарадца, добразычлівы да людзей, якім шмат дапамагаў». Гэтыя словы можна адрасаваць і самой Таццяне Іванаўне.

З вышыні часу відаць, колькі дасягнута ёю! Ад аспіранткі да доктара філалагічных навук, прафесара. Звыш 600 публікацый. Сярод іх важнае месца займаюць матэрыялы Т. І. Шамякінай па складанні падручнікаў па беларускай літаратуры ў 8-11 класах сярэдняй агульнаадукацыйнай школы.

2001 год. Вучэбныя дапаможнікі для 10-га класа агульнаадукацыйнай школы з профільным і паглыбленым вывучэннем беларускай літаратуры, ліцэяў, гімназій.

2004 год. Міфалогія і латаратура. Праграма спецкурса і метадычныя ўказанні па правядзенні спецкурса ў 11-ым класе з паглыбленым і профільным вывучэннем прадмета.

2005 год. Беларуская літаратура 9-10 класы, базавы, павышаны і пыглыблены ўзроўні. Праграма для ўстаноў.

2012 год. Беларуская літаратура ў 9 класе: вучэбна-метадычны дапаможнік для настаўнікаў устаноў агульнай сярэдняй адукацыі з беларускай і рускай мовамі навучання.

Вучэбна-метадычныя публікацыі Т. І. Шамякінай, якія выкарыстоўваюць настаўнікі ў час падрыхтоўкі ўрокаў, можна яшчэ доўга пералічваць.

Кнігу, якую я зараз трымаю ў руках, адрозніваецца ад тых, па якіх мы, настаўнікі, вучылі вучняў у папярэдніх класах. Гэта падручнік па беларускай літаратуры ў 9-ым класе. Упершыню вучні прыступаюць да вывучэння гісторыі беларускай літаратуры ад сёвай мінуўшчыны да нашых дзён. Пра постаці айчынных гісторыі ў беларускай літаратуры мы даведваемся з раздзела пра дзейнасць святой апякункі зямлі беларускай, Ефрасінні Полацкай. Падрабязна вучні знаёмяцца з «Жыццём Ефрасінні Полацкай». Замалёўкі знакамітых мясцін у Полацку, тлумачэнне незнаёмых слоў – усё гэта падаецца ў тэорыі літаратуры, складзенай Т. І. Шамякінай. у раздзеле «Тэорыя літаратуры» падаецца тлумачэнне летапісам XV–XVIII стагоддзя. Даступна і зразумела для вучняў гэтага ўзросту. і за гэта Вам вялікі дзякуй, Таццяна Іванаўна!

Асабліва да спадобы настаўнікам публікацыі, звязаныя з міфалогіяй Беларусі. «Беларуская класічная літаратурная традыцыя і міфалогія» – 2001 год. Хаця гэты дапаможнік разлічаны для філфака БДУ, але мы яго выкарыстоўваем пры правядзенні аб’яднання па інтарэсах.

А як дакладна, дэталёва і даступна для вучняў разбіраюцца творы І. П. Шамякіна ў публікацыях Тацяны Іванаўны. і не толькі творы народнага пісьменніка Івана Пятровіча, але і Якуба Коласа, Янкі Купалы, Міхася Лынькова, Івана Пташнікава, Уладзіміра Караткевіча і г.д.

Навуковы ўклад прафесара Т. І. Шамякінай у распрацоўцы вучэбна-метадычнага комплексу па беларускай літаратуры (больш за 50) для ўстаноў агульнай сярэдняй адукацыі несувымержны. Сваёй навукай, творчасцю Таццяна Іванаўна вырошчвае, будзе, робіць, стварае самую высокую і самую галоўную матэрыяльную каштоўнасць на зямлі – Чалавека.

Мы, настаўнікі Беларусі, вельмі Вам удзячны за Вашу творчасць, за Вашы даследаванні, за Вашы навуковыя і публіцыстычныя работы!